

Konferencja pn.: Wsparcie wdrażania Interwencji 13.5 - projekty GO EPI drogą do rozwoju rolnictwa

Podział praw własności intelektualnej, komercjalizacja i wdrażanie wyników projektów w ramach
działania Interwencja 13.5

Jacek Wawrzynowicz

Dofinansowane przez
Unię Europejską

„„Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Planu Strategicznego WPR 2023-2027.
Operacja realizowana przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. Materiał opracowany przez Jacka Wawrzynowicza na zlecenie
Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.
Instytucja Zarządzająca Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.”

Poznań, 22 września 2026 r.

AGENDA

1 Jak zwiększyć skuteczność wdrażania wyników projektu?

2 Jak unikać potencjalnego konfliktu interesów w GO?

3 Jak prawidłowo podzielić prawa do wyników projektu?

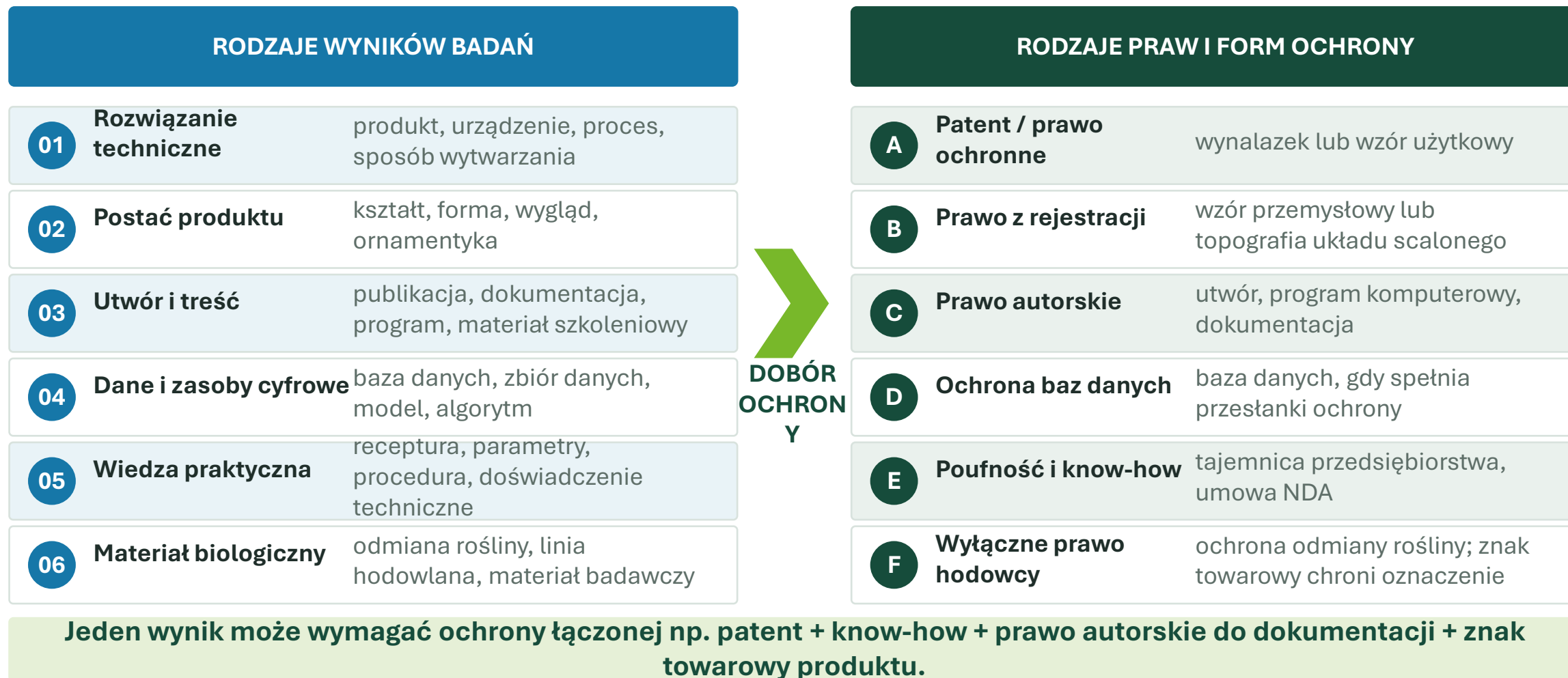
4 Jak powinno wyglądać wdrożenie w GO i komercjalizacja/wdrażanie wyników poza GO?

Uwarunkowania konkursu

- Zasady podziału praw do wyników projektu muszą zostać określone w umowie konsorcjum
- Projekt powinien prowadzić do powstania i wdrożenia innowacyjnego rozwiązania odpowiadającego na rzeczywisty problem rolnika lub gospodarstwa
- Rolnik jest obowiązkowym uczestnikiem grupy operacyjnej, co ma zapewnić praktyczne wykorzystanie wyników
- Dopuszczalne jest komercyjne wykorzystanie rezultatów poza Operacją pod warunkiem uregulowania praw i obowiązków partnerów w umowach
- Obowiązek upowszechnienia informacji o wynikach projektu osobom trzecim

Od wyniku badań do właściwej formy ochrony IP

Najpierw identyfikujemy rezultat, następnie dobieramy prawo lub sposób ochrony.

Zasady podziału praw do wyników projektu

1. Podział wg wkładu twórczego (merytorycznego) - preferowane
2. Inne kryterium podziału np. wg udziału w kosztach kwalifikowanych lub mieszane (merytoryczno-finansowe)

Wiedza wnoszona do projektu:

Prawa należą do dotychczasowego właściciela z prawem do korzystania przez pozostałych członków GO jedynie na potrzeby realizacji projektu w okresie jego realizacji

Uwarunkowania uczelni do nieodpłatnego przekazywania wyników:

Komercjalizacji nie podlegają wyniki badań, gdy działalność naukowa była prowadzona z wykorzystaniem środków finansowych, których **zasady przyznawania lub wykorzystywania określają inny niż w ustawie sposób dysponowania wynikami działalności naukowej oraz know-how związanym z tymi wynikami.**

Zasady podziału praw własności intelektualnej

01 Wynik samodzielny

Prawa do Wyniku Operacji wytworzonego samodzielnie przez jednego Członka Konsorcjum przysługują wyłącznie temu Członkowi Konsorcjum.

02 Elementy możliwe do wyodrębnienia

Jeżeli w ramach wspólnych prac można wyodrębnić samodzielne elementy, prawa do tych elementów przysługują Członkom Konsorcjum, którzy je wytworzyli.

03 Wynik wspólny

Jeżeli wyodrębnienie elementów nie jest możliwe, prawa przysługują wspólnie Członkom Konsorcjum uczestniczącym w ich wytworzeniu, w udziałach odpowiadających faktycznemu wkładowi twórczemu/merytorycznemu.

04 Umowa współuprawnionych

Współuprawnieni zawierają odrębną umowę określającą udziały, zasady korzystania i rozporządzania prawami, podejmowania decyzji i ponoszenia kosztów ochrony.

05 Korzystanie w ramach Operacji

Wyniki są udostępniane pozostałym Członkom Konsorcjum bez dodatkowego wynagrodzenia wyłącznie w zakresie realizacji Operacji, bez prawa komercyjnego korzystania poza Operacją.

06 Przeniesienie praw

Przeniesienie Praw do Wyników Operacji wymaga odrębnej umowy pisemnej. Nabycie przez przedsiębiorcę następuje za wynagrodzeniem odpowiadającym wartości rynkowej.

Własność wyniku należy do tego, kto go wytworzył, a współwłasność odpowiada faktycznemu wkładowi twórczemu/merytorycznemu.

Uczestnicy, interesy oraz oczekiwania dotyczące IP i wdrożenia

Uczestnik	Główny interes	Oczekiwania dot. IP i wdrożenia
Rolnik	Rozwiązanie konkretnego problemu gospodarstwa	Bezpłatny dostęp do technologii, możliwość stosowania wyniku bez dodatkowych opłat, szybkie wdrożenie
Uczelnia	Rozwój wiedzy, publikacje, komercjalizacja	Zachowanie praw do wyników B+R, możliwość patentowania, licencjonowania i dalszego wykorzystywania wyników
Przedsiębiorca wdrożeniowy	Uzyskanie przewagi rynkowej i przychodów	Wyłączna lub niewyłączna licencja, możliwość sprzedaży rozwiązania na rynku
Firma doradcza	Świadczenie usług wdrożeniowych	Dostęp do metodologii i możliwość jej komercyjnego wykorzystania
Ośrodek doradztwa rolniczego	Upowszechnianie innowacji	Możliwość wykorzystania rezultatów w pracy z rolnikami

Potencjalny konflikt interesów i sposób rozwiązania

Potencjalny konflikt interesów	Sposób rozwiązania
Spór o własność wyników badań i praw IP pomiędzy partnerami	Szczegółowe uregulowanie własności i zasad korzystania z wyników w umowie konsorcjum przed rozpoczęciem projektu
Rozbieżność celów partnerów (publikacja naukowa vs szybkie wdrożenie rynkowe)	Określenie zasad publikacji, ochrony IP i harmonogramu wdrożenia w umowie konsorcjum
Ograniczenie dostępu rolnika do wypracowanego rozwiązania po zakończeniu projektu	Udzielenie rolnikowi bezpłatnej licencji użytkownika końcowego na korzystanie z rezultatów Operacji
Nierówny podział korzyści finansowych z komercjalizacji	Z góry ustalone zasady podziału przychodów i kosztów pomiędzy partnerów
Wykorzystanie wyników projektu poza celami operacji bez zgody pozostałych partnerów	Wprowadzenie obowiązku uzyskania zgody partnerów na dalsze wykorzystanie wyników i know-how
Konflikt między ochroną IP a obowiązkiem upowszechniania rezultatów Operacji	Najpierw zabezpieczenie praw własności intelektualnej, następnie działania upowszechniające i wdrożeniowe

Propozycja zapisu w dokumentacji konkursowej

W celu zapewnienia skutecznego upowszechniania i wdrażania rezultatów operacji wszyscy członkowie Grupy Operacyjnej EPI zobowiązują się do zapewnienia rolnikom i właścicielom lasów będącym końcowymi odbiorcami rezultatów operacji (członkami Grupy Operacyjnej EPI) nieodpłatnego dostępu do wyników projektu służących prowadzeniu działalności rolniczej/leśnej. W przypadku, gdy wyniki operacji stanowią przedmiot praw własności intelektualnej, dostęp ten zapewnia się poprzez udzielenie rolnikom niewyłącznej, nieodpłatnej, nieograniczonej czasowo i nieprzenoszalnej licencji uprawniającej do wykorzystywania rezultatów operacji w praktyce rolniczej. Warunki udzielanej licencji nie mogą ograniczać skutecznego komercyjnego wdrażania i stosowania rezultatów operacji przez pozostałych końcowych odbiorców rezultatów operacji spoza Grupy Operacyjnej EPI, przy jednoczesnym zachowaniu praw własności intelektualnej przysługujących członkom Grupy Operacyjnej EPI.

Udostępnianie wyników projektu członkom GO

1. Rolnik z problemem - wdrożenie wewnętrzne (demonstracja – upowszechnienie) – korzystanie z wszystkich wyników projektu (wszystkich partnerów) na zasadach licencji nieodpłatnej bez konieczności dzielenia się korzyściami finansowymi z pozostałymi członkami GO i bez prawa udzielania sublicencji w okresie 5 lat i później. Jednak z obowiązkiem dalszego upowszechniania informacji o wynikach projektu i ich wdrożenia.
2. Pozostali rolnicy z GO - analogicznie jak ad. 1 chyba, że strony uzgodnią inaczej.
3. Właściciele lasów z GO - analogicznie jak ad. 1 chyba, że strony uzgodnią inaczej.
4. Jednostki naukowe - nieodpłatne udostępnienie wyników/udziałów w wynikach projektu stanowiących własność uczelni na rzecz 1, 2 i 3.
5. Przedsiębiorcy - nieodpłatne udostępnienie wyników/udziałów w wynikach projektu stanowiących własność przedsiębiorcy na rzecz 1, 2 i 3. Brak możliwości nieodpłatnego korzystania z wyników projektu we własnej działalności gospodarczej.
6. Pozostali członkowie GO – jak w pkt. 5.

Udostępnienie wyników projektu podmiotom spoza GO

1

ustalenie elementów składowych technologii/usługi, oraz możliwości ich odrębnego funkcjonowania

2

wybór podmiotu wdrażającego wyniki na rzecz podmiotów spoza GO i zasad podziału korzyści

3

odpłatna licencja wyłączna „miękka”/niewyłączna na korzystanie z wyników projektu lub sprzedaż z uwzględnieniem uprawnień rolników i właścicieli lasów (licencja nieodpłatna bez prawa udzielania sublicencji).

IP w projekcie: 6 zasad bezpiecznego wdrożenia

Od wiedzy wnoszonej przez partnerów do wykorzystania wyników w GO i komercjalizacji poza GO

01

Zidentyfikuj IP wejściowe

Wiedza i prawa wniesione do projektu pozostają własnością dotychczasowego właściciela.

02

Przypisz prawa do wyników

Dla każdego wyniku wskaż właściciela, udziały i reguły korzystania. Preferuj rzeczywisty wkład twórczy.

03

Zabezpiecz ochronę przed publikacją

Najpierw oceń możliwość patentowania i zabezpieczenie know-how, następnie publikuj i upowszechniaj.

04

Rozdziel dostęp od własności

Nieodpłatny dostęp członków GO nie oznacza przeniesienia praw ani prawa do komercyjnego użycia.

05

Ureguluj licencję dla odbiorców w GO

Licencja: niewyłączna, nieodpłatna, bezterminowa i nieprzenoszalna, do praktycznego stosowania.

06

Zachowaj możliwość komercjalizacji

Wdrożenie poza GO może opierać się na licencji odpłatnej lub sprzedaży praw, z poszanowaniem uprawnień członków GO.

IP WEJŚCIOWE

WYNIK + WŁAŚCICIEL

OCHRONA IP

LICENCJA W GO

KOMERCJALIZACJA POZA GO

Zasada nadrzędna: prawa i reguły korzystania uzgadniamy przed rozpoczęciem projektu, a nie po powstaniu wyników.

Rekomendacje

01

Określenie przedmiotów praw własności intelektualnej wnoszonych przez członków GO – załącznik do umowy konsorcjum

03

Określenie ostatecznych wyników projektu – elementów składowych

05

Ustalenie podziału praw do wyników pomiędzy członkami GO (merytorycznie)

07

Udzielenie bezpłatnej licencji niewyłącznej rolnikowi – członkowi GO - wdrożenie wewnętrzne

02

Zgłoszenia do ochrony prawnej (wynałazki, wzory przemysłowe, wzory użytkowe) – ustalanie udziałów w prawach pomiędzy członkami GO

04

Określenie stopnia samodzielności poszczególnych wyników projektu w stosunku do pozostałych

06

Zawarcie umów dotyczących podziału praw wynikający z umowy konsorcjum

08

Wyznaczenie modelu komercjalizacji: licencja, wykup praw lub dzielenie się korzyściami

CENTRUM INNOWACJI I TRANSFERU TECHNOLOGII UNIwersYTETU PRZYRODNICZEGO W POZNANIU

Kolegium Rungego
ul. Wojska Polskiego 52
60-627 Poznań
Tel.:(0) 61 846 6263
ciitt@up.poznan.pl
jacek.wawrzynowicz@up.poznan.pl
www.ciitt.up.poznan.pl

